

[Axel Kristensen.]

livets Folk, der har Bevisbyrden, hvis de vil have Prisstigninger; det er ikke Priskontrolraadet; det vilde ikke kunne bevise noget som helst. Men hvis et Erhverv ønsker Prisstigning, maa det dokumentere, at det er berettiget. Paa dette Felt var det ærede Medlem Hr. Aksel Larsens Udtalelser forkerte.

De Bemærkninger, det ærede Medlem gør i Betænkningen, synes mig ogsaa at være temmelig urimelige. Han foreslaar, at man ikke maa forhøje Priserne ud over den Pris, der var gældende 1. Januar 1948. Der er da virkelig noget, der hedder Prissvingninger hele Aaret. Hvis man tilfældigvis har haft en høj Pris den Dag, skulde man altsaa været berettiget til at tage den uden Priskontrolraadets Tilladelse! Det viser, hvor lidt Begreb det ærede Medlem har om de Ting, han taler om.

Det er beklageligt, at vi skal være med til at fortsætte denne Lovgivning, men det tjener ikke noget Formaal at stikke Hovedet i Busken og prøve at skjule Vanskelighederne. Det er nødvendigt fortsat at have en Prislov i Danmark. Men lige saa rigtigt dette er, lige saa rigtigt er det, som jeg gjorde opmærksom paa ved første Behandling, at en Prisregulering ikke løser Opgaven tilfredsstillende, og at den medfører en Masse uheldige Forhold og en uheldig Udvikling i Produktionslivet og Prisdannelsen og derfor kun er en Nødhjælp, man skal have mindst muligt af. Lige saa rigtigt er det, at Forholdene er væsentlig ændrede, efterhaanden som vi gennem Pengesænkningen og Marshall-Hjælpen, der formodentlig maa binde betydelige Beløb af de resterende ledige Penge, har nærmet os Balance mellem Penge- og Varemængden i Danmark. Medens det med Hensyn til Vareforsyningen er vanskeligt at være uafhængig af, hvad der sker ude i Verden, er det givet, at man, naar vi har Balance mellem Varemængde og Pengemængde inden for Landets Grænser, paa det Omraade, vi her taler om, langt lettere kan faa normale Tilstande end paa Vareforsyningsomraadet. Det er min faste Overbevisning, at der er betydelige Omraader, hvor det i Dag ikke har nogen Hensigt at have Priskontrol, for hvis man paa væsentlige Omraader ved en Priskontrol sætter Priserne lavere, end hvad der svarer til Markedets Mættelse med Varer, betyder det ganske vist, at Folk tilsyneladende faar den paagældende Vare billigere, men ogsaa, at de faar antagelig meget mindre, end de ellers vilde faa. Og hvis det er vigtige Omraader, vilde jeg tro, at Befolkningen i Al-

mindelighed vilde staa sig ved en blot ubetydeligt højere Pris, som kunde skaffe Mætning af Efterspørgselen, og ved saa at bruge mindre til ligegyldige Ting. Jeg tror, det vilde være en langt sundere Udvikling, økonomisk og produktionsmæssigt, og lægger derfor den største Vægt paa, at det nu i Lovforslaget er fastslaaet, at man tilstræber en Afvikling.

De to foregaaende Talere sagde, at der ikke er Tale om en Afviklingslov. Det er der heller ikke i den Forstand, at man direkte paa afgørende Punkter begrænser Ministerens Beføjelser; det gør man ikke, men den højtærede Minister har Gang paa Gang her i Salen sagt, at han uanset sin personlige Opfattelse af, hvorledes Samfundet burde opbygges, fuldt loyalt vilde bøje sig for Aanden og Meningen i de Love, Rigsdagen vedtager. Han har erkendt, at Regeringen som Mindretalsregering maa respektere Flertallet i denne Sal. Derfor er det uhyre vigtigt, at der i dette Lovforslag er indsat Formaaalsbestemmelser, og derfor er de øvrige Ændringer uhyre vigtige, fordi der, hvis vor Bedømmelse af den Udvikling, vi staa i, er rigtig, kan ske betydelige Afviklinger, og fordi Ministeren ifølge denne Lov er forpligtet til at foretage disse Afviklinger. Jeg er af den Opfattelse, at der allerede nu kan ske betydelige Begrænsninger i det Omraade, man prisregulerer paa.

Der er en Række Enkeltheder, jeg gerne vil gøre opmærksom paa. I Betænkningen er der skrevet noget om, at hvor man fastsætter Bruttoavance, skal man, hvis Forholdene ændres, tage det Tillæg, man giver til den oprindelige Bruttoavance, op til Behandling og Undersøgelse for at sikre, at de Erhverv, der er underskattet disse Bestemmelser, bliver rimeligt behandlet. Det er ikke muligt i en Lov at fastslaa, hvad Omkostningsstigningerne er paa et givet Tidspunkt, og man har derfor altsaa maattet lade det gamle staa om, at den Avance, man havde i 1940, er den, man maa gaa ud fra, naar man skal beregne, hvilke Priser man vil tage. Det, der er af Betydning for os, er, at det nu fastslaaes, at Myndighederne har Pligt til at følge Udviklingen, og at de, hvis Prisforhold og Vilkaar gør det rimeligt, skal optage Forholdene til Undersøgelse og paa denne Maade sikre Folk den Ret, der tilkommer dem.

Jeg vil ogsaa lægge nogen Vægt paa den Bestemmelse, der er kommet ind om, at for ensartede Varepartier, der er indkøbt til forskellige Priser, kan man nu beregne sig en Gennemsnitsudsalgspris uden paa Forhaand at have Priskontrolraadets Til-